

[Nørskov.]

kendte Folk skulde have Sæde, baade Landmænd og Fiskere, for at dette Spørgsmaal kan blive saa grundigt belyst som muligt, og for at denne vanskelige, men betydningsfulde Sag kan finde en god Løsning. Jeg tror, det vilde være godt, om Ministeriet ved denne Finanslovbehandling vilde udtale sig om dette betydningsfulde Spørgsmaal.

Det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen var i sin Tale inde paa Spørgsmaalet om Arbejdsforholdene paa Landet og beklagede, at Lønnen paa Landet var faldet saa stærkt, at Tusinder og atter Tusinder af unge Mænd og Kvinder som Følge deraf drager til Byerne for at prøve Lykken. Hvorledes forholder det sig nu med Lønnen paa Landet? Ja, det forholder sig saaledes, at siden 1924 er Lønnen faldet 32 à 33 pCt., men Produkterne, hvormed Lønnen skal betales, er faldet med 66 pCt.; Landmanden maa altsaa nu bruge dobbelt saa mange Vareenheder til at betale Lønnen med som i 1924, saaledes ligger Sagen. Før Krigen havde vi i Jylland en gammel Regel, som man fra mange Sider syntes var en god Regel, og det var denne: en god Kælveko til en god Karl i Aarsløn, ca. 300 Kr. Hvis man bruger den samme Formel eller Regel nu, vil det sige, at en Karl skal have ca. 4 Køer, da Prisen var allerlavest ca. 5 Køer.

Dernæst omtalte det ærede Medlem Flugten til Byerne, og jeg vil indrømme, at her foreligger et stort Problem, thi overalt har man i Sommerens Løb hørt Landmændene beklage sig over ikke at kunne faa den nødvendige Medhjælp — det gælder vel særlig Piger; der er flere inden for min Bekendtskabskreds, som trods gentagen Avertering i Bladene praktisk talt ikke har faaet et eneste Tilbud. Og fra Højskolerne oplyses, at de har aldrig modtaget saa mange Tilbud om Pladser til deres Elever som i Aar, ja, fra een Højskole oplyses endda, at der har været indtil 6 Opringninger daglig fra Husmødre med Forespørgsel, om det dog ikke var muligt at faa en Pige, naar Højskolen sluttede Sommerkursuset. Men ogsaa paa Karle har der været Mangel, og allerede i Foraaet var der usædvanlig mange Tilbud i Bladene om Pladser til saavel Piger som Karle. Det ser unægtelig mærkeligt ud, at Landbruget skal savne den nødvendige Medhjælp, samtidig med at der gaar 60 000—70 000 Mennesker ledige i vore Byer.

Den stærke Indvandring til Byerne begyndte jo, da Fabrikkerne rejste sig derinde og tog en Del af Haandværkerens og Landmandens Arbejde og gjorde det industrielt.

Denne Strøm fra Land til By kulminerede i 1880erne, da Landet kun havde en lille Befolkningsstilvækst, men Byerne en stor og Hovedstaden en meget stor. Indvandringen til Byerne og Hovedstaden gav imidlertid ikke dengang Anledning til synderlig Ulempe paa Grund af Landbrugets mere ekstensive Drift; selv om Forholdet nu er anderledes, rejser der alligevel mange til Byerne, endskønt det nu er Landet, der staar og savner den nødvendige Arbejdskraft — et ganske bagvendt Forhold. Overalt lyder Spørgsmaalet: Hvad er Grunden til dette, man kan sige sørgelige Forhold, til denne Flugt fra Land til By, til denne ulige Fordeling af Arbejdskræfterne, som, hvis det fortsætter paa samme Maade, kan faa de alvorligste Følger for vort Samfund? Jeg vil ikke undlade at nævne, at nogle er tilbøjelige til at lægge en Del af Aarsagen hertil paa vor moderne Sociallovgivning og paa dens Administration, saaledes at forstaa, at i den almindelige Bevidsthed er der en Forestilling om en gunstigere og stærkere Udnyttelse af de sociale Love i vore Byer end paa Landet — altsaa med andre Ord en Art Spekulation i den offentlige Forsorg. Er disse Bevæggrunde virkelig medvirkende til denne Forskydning af Arbejdskræften til Skade for det kriseramte Hovederhverv, rejser der sig i denne Forbindelse et Fremtidsproblem for Lovgivningsmagten, nemlig Ændringen af disse Forhold.

En anden Aarsag til Flugten fra Land til By er sikkert at søge i den Kendsgerning, at Erhvervsvirksomhederne i Byerne ikke er ramt af Krisetidens Prisfald, ja endda har Fordel af Afspærringspolitikken og derfor kan betale en større Løn, end Landbruget er i Stand til. Det samme gælder med Hensyn til de Arbejder, det offentlige sætter i Gang, saaledes at det er umuligt for Landets vigtigste Erhverv med de smaa, ja, ofte elendige Priser paa Landbrugsvarer at konkurrere med Hensyn til Lønnen. Landbrugskrisen har jo i øvrigt efter en Opgørelse, foretaget af Statsministerens Sekretær, cand. polit. Knud Korst, medført, at Landbruget har maattet indskrænke sit Folkehold med ca. 40 000 Personer — et mægtigt Tal. Men naar Landbruget til Trods for denne nødtvungne Reduktion alligevel ikke kan faa den nødvendige Medhjælp, ser det unægtelig sørgeligt ud, og jeg tror, at alle maa indrømme, at her foreligger et vigtigt Samfundsproblem, der paakalder en Løsning. Thi kan Landbruget ikke faa Arbejdet udført til den Løn, som Erhvervet kan give, vil det